

FERNANDA
MELCHOR

Sezonul
uraganelor

Traducere din limba spaniolă de
Marin Mălălcu-Hondrari

Au ajuns la canal urmând drumeagul ce urcă dinspre râu, cu praștiile gata de luptă și ochii mijiți, pleoapele aproape cusute de strălucirea amiezii. Erau cinci, iar liderul lor era singurul care purta costum de baie: un slip colorat scânteind printre buruienile moarte de sete ale canalului aproape secăt de seceta începutului de mai. Ceilalți din trupă purtau chiloți și cizme de cauciuc, cărau pe rând boccea cu pietricelele pe care le scosese din râu chiar în dimineața aceea; toți patru încrâncenați, gata să-și dea viața, până-ntr-acolo că nici cel mai mic dintre ei nu ar fi recunoscut în veci că îi e frică, mergea tăcut pe urmele tovarășilor săi, cu praștia strânsă în pumn, pietricica prinsă în fâșia de piele, gata să pună la pământ pe primul care i-ar fi ieșit în față la cel mai mic semn de luptă, fie el țipătul *staicătevăd*, pornind de la unul care stă de șase printre copacii din spatele lor, sau clinchetul frunzelor îndepărtate cu violență, sfârâitul pietricelelor despicând aerul în fața ochilor lor, adierea caldă, plină de vulturi negri pe cerul aproape alb, o duhoare care te făcea să scuipi ca să nu-ți verși mâțele și să-ți piară cheful de a merge mai departe. Liderul a făcut semn spre marginea canalului și toți cinci, de-a bușilea prin iarba uscată, toți cinci făcând corp comun, toți cinci înconjurați de muște verzi, și-au dat seama ce era lucrul care se ițea din spuma galbenă a apei: fața putrezită a unui mort plutind printre

trestii și pungi de plastic, aduse de vânt de pe șosea, vălul lipit de chipul de sub care țâșneau nenumărați șerpi negri, dar mortul zâmbea.

II

I se spunea Vrăjitoarea, la fel ca mamei sale: Vrăjitoarea a' Mică, atunci când a început să facă bani din tămăduiri și bozgoane, iar mai apoi Vrăjitoarea și atât, după ce a rămas singură, în anul alunecărilor de teren. Dacă o fi avut vreodată un alt nume, scris pe o hârtie roasă de trecerea timpului și de viermi, poate ascunsă într-unul dintre dulapurile pe care le burdușea bătrâna cu pungi, cârpe slinoase, șuvițe de păr, oase și resturi de mâncare, dacă vreodată avusese nume și prenume, așa cum aveau toți ceilalți săteni, nimeni nu i le-a știut, nici măcar femeile ce treceau vinerea pe la ea nu au auzit vreodată să i se fi spus altfel. Numai tu, tăntă-laucă, tu, dobitoacă, sau tu, proasta dracului ce te-o făcut, când Vrăjitoarea voia s-o facă pe a' Mică să plece de lângă ea, sau să-și țină gura, ori să stea pur și simplu cuminte sub masă și să o lase-n pace ca să asculte tânguiriile femeilor, smiorcăielile cu care-și deșertau necazurile, supărările, nopțile de nesomn, visele cu rude moarte, certurile cu cele încă vii și banii, mai mereu banii, dar și soțul și curvele din parcări, nu pricep deloc de ce mă părăsesc exact când mă simt mai bine, și toate astea pentru ce, se smiorcăiau, mai bine moartă, moartă și-ngropată, să nu mai știe nimeni că a existat vreodată, ziceau și-și ștergeau fața cu colțul șalului, pe care oricum și-o acopereau când plecau din bucătăria Vrăjitoarei, ca nu cumva mai apoi să-și audă vorbe, parcă poți să știi?, la cât de clevetitori erau sătenii, să se spună că

cine se duce la Vrăjitoare vrea să se răzbune pe cineva, să-i facă vrăji ștoarfei care-i îmbrobodea soțul, pentru că mereu se găsea cineva care să vină cu scorneli, pe când, de fapt, era vorba de o biată nevinovată ce nu voia altceva decât un leac pentru băietanul ei care halise de-unul singur un kil de cartofi, sau dăduse pe gât o stacană de ceai de mac sau o alifie pentru cufureală, ori nici măcar atât, voia doar să stea puțin în bucătărie ca să-și verse năduful, să se răcorească, să scape de nodul care i se zbătea în gâtleej. Pentru că Vrăjitoarea asculta și, aparent, nu o speria nimic, doar nu degeaba se spunea că-și omorâse soțul, nimeni altul decât boul de Manolo Conde, pentru bani, pentru banii, casa și pământurile vâjului, sute de pogoane numai bune de semănat și pășunat, moștenite de la taică-său, ce mai rămăsese după ce vânduse parcelă cu parcelă liderului Sindicatului Cultivatorilor de trestie de zahăr, ca să nu fie nevoit să ridice vreodată un deget și să trăiască liniștit din rente, fără să-i pese de afacerile care mereu îi mergeau prost, o proprietate atât de imensă încât, atunci când don Manolo a murit, încă mai rămăsese din ea o bucată destul de mare încât să aducă o rentă frumușică, așa că odraslele vâjului, de acum doi handralăi, școliți, pe care don Manolo îi avusese cu soția lui legitimă, în Montiel Sosa, au dat buzna în sat, imediat ce au aflat vestea: un infarct fatal, asta le-a spus medicul din Villa când flăcăii au ajuns la casa înconjurată de stufăriș, unde vegheau mortul, și chiar acolo, de față cu toată lumea, i-au zis Vrăjitoarei că are timp până a doua zi ca să dispară din casă și din sat, că numai o nebună și-ar fi putut închipui că vor permite ca o târătură să pună mâna pe bunurile tatălui lor: pământurile, casa, casa aceea care chiar și după atâția ani încă mai era la roșu, imensă și

întortocheată, exact ca visurile lui don Manolo, scara cu balustradă cu heruvimi de gips și tavanele înalte unde cuibăreau lilieci, plus banii ascunși pe undeva prin casă, un purcoi de bani moșteniți de don Manolo de la taică-său, pe care nu i-a băgat niciodată la bancă, plus diamantul, ghiulul cu diamante pe care nimeni nu-l văzuse vreodată, nici măcar copiii, dar se spunea că avea o piatră atât de mare încât părea falsă, o relicvă ce-i aparținuse bunicii lui don Manolo, señoara Chucita Villagarbosa de los Monteros de Conde, și care, sub aspect legal și chiar divin, i se cuvenea mamei băieților, soția legitimă a lui don Manolo, în fața lui Dumnezeu și a oamenilor, nu farfuzei profitoare, abjectă și criminală care era Vrăjitoarea, ce-și dădea aere de mare doamnă, dar nu era decât o parașută scoasă de don Manolo dintr-o cocioabă din selvă, pentru a-și face mendrele cu ea, acolo, în singurătatea șesului. În fine, o femeie rea, pentru că numai ea știe cum, sfătuită de diavol credeau unii, a aflat de niște ierburi ce creșteau pe deal, aproape de coamă, printre ruinele despre care guvernul spunea că sunt mormintele strămoșilor, cei care locuiseră în vechime pe pământurile alea, primii sosiți, înainte chiar și de *gachupines*¹, care au văzut de pe corăbiile lor întinderea aceea și au zis prost să fii bulan să ai, pământurile astea sunt ale noastre și ale Regatului Castiliei, așa că strămoșii, puținii rămași, au fost siliți să-și ia picioarele-n spinare și să se ascundă în munți, au pierdut totul, până și pietrele templelor lor, care au sfârșit îngropate cu totul când a lovit uraganul din șaptezeci și opt, când cu alunecările de teren, avalanșa de lut ce a îngropat peste o sută de locuitori din La Matosa și ruinele

1. Nume dat spaniolilor stabiliți în America (n.tr.).

acelea unde se zicea că se găsesc ierburile fierte de Vrăjitoare ca să facă o otrava ce nu avea culoare, nici gust, și nu lăsa nicio urmă, pentru că până și doctorul din Villa a spus că don Manolo murise de infarct, dar fiii o țineau una și bună că fusese otrăvit, iar mai apoi sătenii au acuzat-o tot pe Vrăjitoare de moartea celor doi fii ai lui don Manolo, căci exact în ziua înmormântării și-au încasat-o amândoi pe șosea, în drum spre cimitirul din Villa, în timp ce conduceau în fruntea cortegiului funerar; amândoi au murit striviți de bare de fier beton căzute dintr-un camion ce mergea în fața lor, în fotografiile publicate în ziar în ziua următoare se vedeau fierătaie însângerate, ceva îngrozitor, căci nimeni nu a putut să explice cum de s-a întâmplat una ca asta, cum de-au căzut barele din benă, au spulberat parbrizul și i-au făcut terci pe amândoi, și bineînțeles că unii n-au scăpat ocazia să dea vina pe Vrăjitoare, ea le făcuse bozgoane, ca să nu piardă casa și pământurile, își vânduse sufletul Diavolului ca să aibă puteri, și cam pe vremea aia Vrăjitoarea s-a închis în casă și nu a mai ieșit niciodată, nici ziua, nici noaptea, poate de frica răzbunării celor din familia Conde, sau poate pentru că ascundea ceva, un secret de care nu voia să se despartă, ceva din casa aceea nu putea să rămână neprotejat, ajunsese atât de slabă și de palidă că ți-era și frică să o vezi în ochi, părea că se țiçnise, femeile din La Matosa îi duceau de-ale gurii ca să le ajute, să le pregătească licorile, doftoriile făcute de Vrăjitoare cu ierburile plantate chiar de ea în grădina din curte, sau cu cele culese de femeile pe care le trimitea pe deal ca să i le aducă, pe vremea când dealul încă mai exista. Tot în vremea aceea, oamenii au început să-l vadă pe păsăroiul ăla, cel care îi urmărea noaptea când se întorceau acasă pe drumurile

nămoloase ce legau satele, cu ghearele deschise, pregătite să-i rănească, sau să-i ducă în zbor direct în infern, ochii monstrului scăpărând înfricoșător; vremea aceea când a început să circule zvonul despre statueta pe care Vrăjitoarea o ținea ascunsă într-una dintre odăi, cu siguranță undeva la etaj, acolo unde nu lăsa pe nimeni să calce, nici măcar pe femeile ce treceau să o vadă, unde se încuia ca să-și facă poftele trupești cu ea, cu statueta aceea care nu era altceva decât o copie a necuratului, care avea o mătărăngă lungă și groasă cât mâna unui bărbat strângând în pumn o custură, o pulă nemaipomenită cu care Vrăjitoarea se împreuna noapte de noapte, de aceea spunea că n-are nevoie de soț, căci, într-adevăr, după moartea lui don Manolo nu s-a mai auzit ca Vrăjitoarea să fi umblat cu vreun bărbat, și cum să fi făcut așa ceva, când îi spurca pe băieți, făcându-i bețivi și tontălăi, pule de câini înciotați, porci afurisiți, și că mai bine moartă decât să lase să-i calce-n casă vreunul dintre fătălăii ăia, iar ele, femeile din sat, erau niște proaste că-i suportau, și când spunea toate astea ochii îi scânteiau și pentru o clipă redevenea frumoasă, cu părul vâlvoi și îmbujorată de emoție, iar femeile din sat își făceau cruce închipuindu-și-o goală pușcă, călare pe mătărănga grotescă a necuratului, înfigându-se-n ea până în plăsele, sperma împielitului scurgându-i-se pe coapse, roșie ca lava, sau verde și vâscoasă ca fierturile ce bulbuceau în ceaunul de pe foc, pe care Vrăjitoarea le da să le bea cu lingurița pentru a le vindeca de toate relele, sau neagră ca gudronul, neagră ca pupilele imense și ca părul încălzit ale creaturii pe care într-o zi au găsit-o ascunsă sub masă, ținându-se strâns de fusta Vrăjitoarei, atât de mută și de netoată, încât femeile s-au rugat în gând să nu aibă parte de o viață prea lungă, ca

să nu sufere; aceeași creatură pe care, după o vreme, au văzut-o stând pe prima treaptă a scării, ținând pe picioarele încrucișate o carte deschisă, cu buzele îngânând cuvintele pe care le citeau ochi ei negri, imenși, iar vestea a ajuns în tot satul în doar câteva ore, până și în Villa s-a aflat că fiica Vrăjitoarei continua să trăiască, iar asta nu avea cum să nu te bage în sperieți, pentru că până și pocitaniile fătate uneori de animale, iezi cu cinci picioare sau pui cu două capete, mureau la câteva zile după ce deschideau ochii, pe când colo fata Vrăjitoarei, a' Mică, așa cum i-au zis de atunci încolo, făptura aia născută pe ascuns și din păcat, se făcea tot mai mare și mai puternică pe zi ce trecea și în curând s-a dovedit a fi în stare să facă tot ce îi poruncea maică-sa: să taie lemne, să scoată apă din fântână, să meargă la piața din Villa, treisprezece kilometri și jumătate dus, treisprezece kilometri și jumătate întors, cu pungile și lada de cumpărături în cârcă, fără să se oprească deloc pentru a se odihni, cu atât mai puțin să se abată din drum sau să flecărească cu fetișcanele din sat, care oricum n-ar fi îndrăznit să-i vorbească, așa cum nu îndrăzneau nici să râdă de ea, de părul ei cârlionțat și încâlcit, de zdrențele de pe ea sau de picioroaiele ei desculțe, atât de lungană și de împiedicată, trufașă ca un băiat și mai isteată decât oricine, căci după o vreme s-a aflat că a' Mică era cea care avea grijă de cheltuielile casei și tot ea se târguia pentru rentă cu reprezentanții Sindicatului, interesați mai mult ca niciodată de bucata aceea de pământ, pândind cel mai mic pas greșit din partea Vrăjitoarelor pentru a le desproprietări pe cale legală, profitând de faptul că nu existau niciun fel de documente, că nu aveau un bărbat care să le apere, chiar dacă nici nu le lipsea, pentru că a' Mică, cum, necum, învățase să se

tocmească, ba chiar era atât de ciudoasă încât într-o zi și-a făcut apariția în bucătărie zicând că de acum înainte orice consultație va fi pe bani, pentru că Bătrâna — deși pe atunci nu avea mai mult de patruzeci de ani, dar arăta ca de șaizeci, plină de riduri, căruntă și cu pielea lăsată — o lua pe arătură și uita de banii pentru consultație, sau se mulțumea cu ce-i dădeau femeile: calupuri de zahăr brut, un sfert de kil de năut uscat, o mână de lămâi pe jumătate putrede sau un pui pe jumătate mort: mizerii, ce mai, până când Vrăjitoarea a' Mică a pus punct la toată debandada aceea, a intrat în bucătărie și cu vocea ei aspră, nededată la vorbă, a spus că plocoanele aduse de femei nu acoperă costul consultației și că lucrurile nu mai pot merge așa, că din acel moment va exista un tarif în funcție de dificultatea consultației, de resursele pe care maică-sa trebuie să le folosească și de genul de magie necesar pentru lecuire, că nu e totuna să scapi pe cineva de hemoroizi sau să faci ca un bărbat străin să cadă la picioarele unei femei, sau să le mijlocești o discuție cu mama moartă ca să afle dacă le-a iertat pentru că au lăsat-o de izbeliște, nu-i așa? Așa că de azi înainte lucrurile se vor schimba, iar multora nu le-a plăcut asta deloc, așa că n-au mai venit vinerea, iar când se simțeau rău se gândeau să se ducă la domnul acela din Palogacho, părea să fie și mai priceput decât Vrăjitoarea, veneau la el până și din capitală, oameni faimoși din televiziune, fotbaliști, politicieni aflați în campanie, numai că, normal, era scump ca dracu' și, cum cele mai multe dintre femei nu aveau bani nici de autobuz până la Palogacho, s-au gândit că tot mai bine să vadă ce vrea a' Mică, să se înțeleagă cumva, că numai ele veneau la Vrăjitoare și că trebuia găsită o soluție, iar a' Mică le-a arătat dinții ei

enormi și le-a spus să nu-și facă griji, că dacă nu vor putea achita toată consultația pot să lase gaj, de pildă cerceii ăia cu care te-am văzut într-o zi, sau lăntișorul copilei tale, ori, dacă tot veni vorba, o cratiță cu tocăniță de cârlan, cafetiera, aparatul de radio, bicicleta, accepta orice, iar dacă întârziu cu plata trebuiau să plătească dobândă, pentru că de la o zi la alta începuse să facă cămătărie, cu dobândă de treizeci și cinci la sută sau și mai mare și toți din sat au zis că astea-s șiretlicuri diavolești, unde s-a mai văzut o zgâtie atât de isteată, de unde-i venise ideea, și se mai găsea câte unul să spună la crâșmă că faza cu dobânda era furt pe față, că cotoroața de maică-sa trebuia dată pe mâna autorităților, la poliție, să o bage la pârnaie, acolo unde le e locul cămătarilor și profitorilor, cine se crede ea de-ndrăznește să-i exploateze pe sătenii din La Matosa și din împrejurimi, dar când venea vorba să treacă la fapte nimeni nu făcea nimic, pentru că cine le-ar mai fi împrumutat bani pe baza unor chezașii atât de nenorocite și, în plus, nimeni nu voia să și le pună-n cap pe Vrăjitoare, de care se temeau ca de dracu', ăsta-i adevărul. Până și flăcăii din sat evitau să treacă noaptea prin fața casei Vrăjitoarelor; toată lumea știa de zgomotele ce răzbăteau dinăuntru, de țipetele și tânguiriile care se auzeau până și de pe trotuar, făcându-i pe oameni să-și închipuie că ambele vrăjitoare și-o trăgeau cu diavolul, chiar dacă mai existau și unii care credeau că era doar Vrăjitoarea bătrână, care-și pierduse mințile, pentru că începuse să nu mai recunoască fețele și tot mai des cădea într-o stare de prostrație, ceea ce-i făcea pe săteni să spună că asta era pedeapsă de la Dumnezeu pentru păcatele și porcăriile ei, dar, mai ales, pentru că o zămislise pe moștenitoarea aia îndrăcită, căci pe vremea aceea Vrăjitoarea făcea

pe proasta când femeile îndrăzneau să o întrebe cine e tatăl lui a' Mică, un mister de nerezolvat pentru că nimeni nu știa exact când fusese adusă pe lume fata; e drept că don Manolo era mort de opt ani și nu se știa ca Vrăjitoarea să mai fi avut soț, nu ieșea niciodată din casă, nu mergea la dans și, de fapt, ceea ce le interesa pe femei era să știe dacă nu cumva chiar soții lor o lăsaseră borțoasă cu netoata aia de creatură, așa că li se făcea pielea de găină când Vrăjitoarea se uita lung la ele, zâmbea răutăcios și le spunea că a' Mică e odrasla diavolului și Dumnezeu e martor că într-adevăr semăna, dacă te uitai la fată și o comparai cu imaginea din biserica din Villa cu Scaraoțchi învins de Arhanghelul Mihail, mai ales la ochi și sprâncene, și femeile își făceau cruce, iar uneori, noaptea, visau că necuratul le urmărea cu scula întărită ca să le lase gravide și se trezeau cu fața udă de lacrimi, cu coapsele fierbinți și vintrele în flăcări, și-atunci dădeau fuga la Villa ca să i se spovedească părintelui Casto, care le făcea cu ou și cu oțet pentru că se încred în vrăjitorii; într-adevăr, mai erau și unii care râdeau de toate balivernele alea, oameni care spuneau că Bătrâna e doar o amărâtă de nebună și că pe a' Mică o înhățase de pe la vreo fermă, sau mai erau și cei care ziceau că Sarajuana, deja bătrână, povestea că într-o seară au venit la crâșma ei niște flăcăiandri care nu erau din La Matosa, nici din Villa, se vedea după cum vorbeau, și care, odată beți, au început să se dea mari că tocmai i-o trăsese unei babe din La Matosa, una de-și omorâse bărbatul și toată lumea zice că-i vrăjitoare, Sarajuana imediat a ciulit urechile, iar ei au continuat să povestească cum au intrat în casa ei, i-au dat câteva bune ca să o molcomească și s-o călărească toți pe rând, pen' că vrăjitoare au ba, adevărul este că cotoroața era bună rău,